

6.1 สรุปการวิจัย

สัตว์ทะเลประเภทปลาและสัตว์ทะเลจำพวกหอยจัดเป็นอาหารที่สำคัญของมนุษย์โดยเฉพาะประชากรไทย คั้งนั้นสารพิษทั้งหลายที่สะสมอยู่ในสัตว์ทะเลเหล่านั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาทางสุขภาพ และ/หรือ เป็นอันตรายต่อประชาชนผู้บริโภคได้ การวิเคราะห์ปริมาณสารหนูและแคดเมียมที่สะสมอยู่ในตัวปลาครั้งนี้เป็นการเริ่มต้นเพื่อนำไปใช้ประเมินค่าระดับมาตรฐานของสารหนูและแคดเมียมในปลาทะเลและหอย จากแหล่งต่าง ๆ ในน่านน้ำไทยที่ประชาชนนิยมบริโภคกันในปัจจุบัน

การศึกษานี้ใช้ปลา 4 ประเภท คือ ปลาดุก ปลาช่อน ปลาทู และปลาน้ำจืด โดยจัดจำแนกทางชีววิทยาของปลา 3 ประเภทแรกเป็นสัตว์ทะเลประเภทปลา และปลาน้ำจืด จัดจำแนกเป็นสัตว์ทะเลจำพวกหอย ตัวอย่างปลาที่ศึกษาเป็นปลาน้ำจืด ซึ่งจับจากบริเวณที่สกปรก และบริเวณที่ไม่สกปรกของประเทศไทย โดยนำเนื้อเยื่อส่วนหลังของปลาแต่ละประเภททำให้แห้งโดยเทคนิคการเยือกแข็ง และวิเคราะห์หาปริมาณสารหนูและแคดเมียม ด้วยวิธีวิเคราะห์แบบนิวตรอนแอคติเวชัน โดยอาศัยกรรมวิธีของการทำลายสารตัวอย่าง และการแลกเปลี่ยนไอออนลบเข้าช่วย สำหรับปลาน้ำจืดใช้เนื้อเยื่อทั้งตัวในการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ปริมาณสารหนูและแคดเมียม สรุปได้ดังนี้

ประเภท ของ สัตว์ทะเล	ชื่อปลา	จำนวนปลา ที่วิเคราะห์ (ตัว)	บริเวณ	ช่วงปริมาณของธาตุที่ตรวจพบเป็น ไมโครกรัมต่อกรัมน้ำหนักสด	
				สารหนู	แคดเมียม
ปลา	ปลาทู	3	สกปรก	0.0007-0.0117	<0.0004-0.0054
		11	ไม่สกปรก	0.0048-0.0518	<0.0004-0.1031
	ปลาข้างเหลือง	7	สกปรก	0.0040-0.0175	0.0237-0.1826
		8	ไม่สกปรก	0.0024-0.0114	<0.0004-0.1568
	ปลาทรายแดง	10	สกปรก	<0.00001-0.6969	0.0047-0.1509
		10	ไม่สกปรก	0.0019-0.0334	0.0030-0.0892
หอย	ปลาหมึกกล้วย	5	สกปรก	0.0029-0.2242	0.0187-0.5544
		27	ไม่สกปรก	0.0011-0.1217	0.0049-0.7792

โดยเทคนิคของการวิเคราะห์ภายใต้สภาวะการศึกษานี้ สามารถวิเคราะห์ปริมาณสารหนูและแคดเมียมได้ต่ำสุด 0.00001 และ 0.0004 ไมโครกรัมต่อกรัม-น้ำหนักสดตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ สามารถนำมาประเมินค่าระดับมูลฐานของธาตุพิษทั้งสองในสัตว์ทะเลประเภทปลา และสัตว์ทะเลจำพวกหอยจากบริเวณอ่าวไทยได้ โดยค่าระดับมูลฐานของสารหนูและแคดเมียมในสัตว์ทะเลประเภทปลามีค่า 0.0132 และ 0.0507 ไมโครกรัมต่อกรัมน้ำหนักสด ส่วนค่าระดับมูลฐานของสารหนูและแคดเมียมในสัตว์ทะเลจำพวกหอยมีค่า 0.0330 และ 0.0930 ไมโครกรัมต่อกรัมน้ำหนักสดตามลำดับ

เมื่อพิจารณาปริมาณสารหนูและแคดเมียมที่วิเคราะห์ได้ในสัตว์ทะเลทั้งสองประเภทเปรียบเทียบกับค่าระดับมูลฐานที่ประเมินได้ อาจกล่าวได้ว่ามีการเปื้อน

ของสาหร่ายทั้งสองในบริเวณสกปรกของอ่าวไทย แต่ระดับของสารหนูและแคดเมียม
ที่ตรวจพบยังต่ำกว่าค่าที่มีรายงานไว้ในต่างประเทศ และจัดอยู่ในระดับที่ไม่เป็น
อันตราย

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ควรจัดเก็บตัวอย่างปลาทะเลให้มากขึ้น ตัวอย่างปลาแต่ละ
ชนิดที่เก็บควรมีปริมาณมากขึ้นในทุก ๆ เขต และครบทุก peak period ของฤดู
มรสุม เพื่อที่จะได้มีโอกาสคัดเลือกประเภทของปลาตามบริเวณ เขต peak period
ของฤดูมรสุม และขนาดโตใกล้เคียงกันมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตี สามารถนำ
ไปสรุปความสัมพันธ์ของปริมาณธาตุที่วิเคราะห์ต่อฤดูกาลที่จับปลาและสามารถประเมิน
ค่าระดับมาตรฐานได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

6.2.2 ควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสารหนูและแคดเมียม
ในสิ่งแวดล้อมของเขตที่ทำการเก็บตัวอย่าง กับปริมาณของธาตุทั้งสองที่มีอยู่ในตัวปลา
โดยจัดเก็บตัวอย่างตะกอนพื้นทะเล ดินจากหน้าดินที่ปลาอาศัยอยู่ แพลงค์ตอน และ
น้ำทะเล จากบริเวณเดียวกัน

6.2.3 ควรวิเคราะห์ปริมาณสารหนูและแคดเมียมในหอยทะเลชนิดต่าง ๆ
ในอ่าวไทย ซึ่งเป็นที่นิยมบริโภคพอ ๆ กับปลา และคาดว่าจะมีการสะสมของสาหร่าย
สูงกว่าในปลา การจัดเก็บตัวอย่างหอย ควรเก็บหอยที่มีขนาดโตใกล้เคียงกันมากที่สุด
และควรเป็นหอยที่มีขนาดโตเต็มที่ เพื่อที่จะนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับ
ปริมาณของธาตุทั้งสองที่วิเคราะห์ได้ในปลาหมึกกล้วยและอาจนำมาใช้เป็นสารตัว-
อย่างเพื่อเป็นตัวระบุ (biological indicator) เทียบกับในกรณีที่มีการประ-
ปนของธาตุดังกล่าวในสิ่งแวดล้อม